

Sygn. akt III KS 15/21

POSTANOWIENIE

Dnia 30 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

na posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k. po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 30 czerwca 2021 r., skarg obrońców oskarżonych M. P., R. Ż., O. M. i D. P., na wyrok Sądu Okręgowego w R., z dnia 3 lutego 2021 r., sygn. akt V Ka (...),

p o s t a n o w i ł

- 1) pozostawić wszystkie wniesione przez obrońców skargi bez rozpoznania;**
- 2) obciążyć oskarżonych M. P., R. Ż., O. M. i D. P. kosztami postępowania skargowego, w tym uiszczoną przez nich opłatą od skargi w kwotach po 450 zł. oraz wydatkami za to postępowanie w kwotach po 20 zł.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2020 r. Sąd Rejonowy w R., w sprawie II K (...), uznał oskarżonych M. P., R. Ż., O. M., D. P. i J. O. za winnych popełnienia przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. oraz przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. Na podstawie orzeczonych za te przestępstwa kar jednostkowych Sąd orzekł – wobec każdego z oskarżonych - kary łączne w wysokości po 3 miesiące pozbawienia wolności oraz po 6 miesięcy kary ograniczenia wolności polegającej na wykonywaniu nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Sąd orzekł również o zaliczeniu na poczet kary pozbawienia wolności okresów rzeczywistego pozbawienia wolności oskarżonych oraz o kosztach postępowania.

Wyrok ten został wydany na posiedzeniu w trybie art. 343a k.p.k. w związku z wnioskiem obrońców oskarżonych złożonych w trybie art. 338a k.p.k. Wnioskowi nie sprzeciwił się prokurator, jak również pokrzywdzeni K. i B. W.. Wniosek obejmował skazanie za przestępstwa przypisane oskarżonym, wysokość kar jednostkowych oraz wysokość kary łącznej (k. 858v.).

Apelację od tego wyroku wnieśli pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego A. M. N. oraz prokurator.

Wyrokiem z dnia 3 lutego 2021 r., w sprawie V Ka (...), Sąd Okręgowy w R. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że uchylił orzeczenie o karze łącznej zawarte w punkcie III oraz orzeczenie o zaliczeniu na jej poczet okresu rzeczywistego pozbawienia wolności zawarte w punkcie IV oraz uchylił rozstrzygnięcie zawarte w punkcie II (skazanie za przestępstwo z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 57a k.k. którym pokrzywdzony został A. M. N.) i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w R.. W pozostałej części Sąd II instancji utrzymał zaskarżony wyrok w mocy i orzekł o kosztach postępowania.

Skargi na wyrok tego Sądu wnieśli: adw. R. G. - obrońca oskarżonych M. P. i R. Ż., adw. P. A. – obrońca oskarżonego O. M. oraz adw. A. S. – obrońca oskarżonego D. P.. W każdej z trzech skarg zaskarżono wyrok Sądu II instancji w całości i – w sposób tożsamy - zarzucono naruszenie art. 437 § 2 *in fine* w zakresie, w jakim sąd odwoławczy nie dostrzegł konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości. Skarżący wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania. Uzasadniając swoje stanowisko stwierdzili, że brak poinformowania pokrzywdzonego o fakcie złożenia wniosku, o którym mowa w art. 338a k.p.k. skutkuje koniecznością wydania orzeczenia kasatoryjnego przez Sąd odwoławczy. Sąd nie może jednak dokonując kontroli odwoławczej pominąć nakazów wynikających z zasady lojalności procesowej. Zobowiązują one Sąd do poszanowania istoty wniosku złożonego przez oskarżonych w trybie art. 338a k.p.k., co oznacza zakaz ingerowania w jego strukturę i zakres. Stwierdzając uchybienie w postaci braku zawiadomienia pokrzywdzonego o złożonych przez oskarżonych

wnioskach, Sąd II instancji powinien wydać orzeczenie kasatoryjne, skutkujące przekazaniem sprawy w całości do ponownego rozpatrzenia przez Sąd I instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skargi – jako niedopuszczalne – należało pozostawić bez rozpoznania.

Poza sporem jest, że z przepisu § 1 art. 539a k.p.k. wynika, że przedmiotem zaskarżenia skargą na wyrok sądu odwoławczego jest tylko jeden rodzaj wyroku sądu odwoławczego, to jest wyrok kasatoryjny, którego skutkiem jest uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi. Od innych wyroków sądu odwoławczego, a więc takich, które utrzymują w mocy zaskarżony wyrok sądu pierwszej instancji, zmieniają go w całości lub w części, uchylają ten wyrok i umarzają postępowanie już taka skarga nie przysługuje. Od tego rodzaju orzeczeń przysługuje wszak kasacja (art. 519 k.p.k.). W konsekwencji oznacza to, iż skargę wniesioną na inny, niż kasatoryjny, wyrok sądu odwoławczego należy uznać za niedopuszczalną – z mocy prawa – i jako taką na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 539 f k.p.k. pozostawić bez rozpoznania.

Taka sytuacja zaistniała w przedmiotowej sprawie.

Z uzasadnień wszystkich wniesionych skarg i ze sformułowanych w nich wniosków wynika, iż nie kwestionują one poprawności rozstrzygnięcia zawartego w pkt I wyroku sądu odwoławczego co do częściowego uchylenia orzeczenia Sądu I instancji w części odnoszącej się do czynu zarzucanego oskarżonym w punkcie II aktu oskarżenia oraz orzeczenia o karze łącznej i zaliczeniu okresów rzeczywistego pozbawienia wolności oskarżonych, ale jedynie zawarte w pkt II tegoż wyroku Sądu Okręgowego orzeczenie o utrzymaniu w mocy – w pozostałej części – orzeczenia Sądu odwoławczego. Wyrażają bowiem pogląd o nietrafności tego orzeczenia i wnioskują o to, aby też zostało przez ten Sąd uchylone i sprawa - także w tym zakresie – przekazana Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Skarżący nie podważają zatem tej części wyroku Sądu Okręgowego, która ma charakter kasatoryjny i odnośnie której uregulowana w przepisie art. 539a k.p.k. skarga jest dopuszczalna.

W tej stwierdzonej sytuacji z powodu braku podstaw do uznania dopuszczalności wniesionych skarg (z mocy samego prawa) - w zaistniałym w sprawie układzie procesowym i wobec ich treści - należało, na podstawie przywołanych wyżej przepisów postanowić jak wyżej.